

Neljä pääväriä: Violetti

© A. Sovijärvi, 2008, rev I

<http://apz.fi/kirjat/>

Tämä teksti on 4. osa "Päävärit"-sarjaa.

"Tämä on se kohta, kun esitän kysymyksen."

Ensimmäinen luku

"Se, joka aloittaa jarruttamisen"

Koira oli minulle itseasiassa varsin uusi asia. Kuukausi, kaksi takaperin perheeseemme saapunut pentu oli jo valmiiksi määritellyt elämässän monia asioita uudestaan. Asioita kuten nukkumaan menemisen. Itseasiassa koiran vaikutuksesta elämäämme voisi kirjoittaa kokonaisen pienen kirjan, mutta suurin oli muutos juuri nukkumaan mennessä. Se oli nimittäin perinteisesti minulle aina se hetki, jolloin olin jo luovuttanut kaikesta, mitä tein päivän aikana. En usko kelloon, joten hetki jolloin koin nukkumisen oleelliseksi määräsi joko voimien ehtyminen siihen pisteeseen, ettei minkään uuden asian aloittaminen tullut kysymykseen, tai sitten kumppanin pyyntö tulla sänkyyn viereen.

Koiran vaikutus tähän oli kuitenkin merkittävä. Alkuperäinen ongelmahan nimittäin oli, kuinka pitkälle pystyisi painamaan päivää, kunnes nukkumaan menon tarve tai halu ylittäisi asiat kuten hampaiden harjaamisen tai naamansa pesemisen. Jekku oli ajoittain voimien päättymisen niin, että nämä lähes kriittiset asiat tulivat hoidetuksi juuri ennen niiden muuttumista liian työläiksi, mutta tarpeeksi myöhään, ettei niiden hoitamisen jälkeen tehnyt enää esimerkiksi mieli tehdä vielä sitä yhtä juttua, joka johti toiseen, kolmanteen ja 28 tunnin valvomiseen järjestellessä DVD-kokoelmaa aakkosjärjestykseen, tai etsien kovalevyiltä omista tiedostoista nimiä, jotka alkoivat pienellä kirjaimella. Asioita, joiden jälkeen jaksoi vielä ehkä yhden, vielä pienemmän asian.

Mutta takaisin siihen koiraan. Kirsunaama, räkäturpa tai punkkipankki, vaati illan viimeisen ulkokierroksen ennen nukkumaan menoa. Muuten lopputuloksena oli aamuyön tuntien vessareissulla kasvava potentiaali astua liukumiinoitteeseen tai jo viilenevään pissilammikkoon. Näin ollen oli täysin uusi haaste laskea voimien käyttö niin, että jaksoi pukeutua, varautua mahdolliseen sosiaaliseen kanssakäymiseen satunnaisen ihmisen kanssa kerrostalon rappukäytävässä ja kävellä läheisen metsän laitaan.

Marraskuu oli puolessa välissä ja ulkona oli kohtuullisen kylmä. Tämän parin kuukauden koiran omistajana toimimisen jakson aikana oli intressini illan viimeisen lenkin pukeutumisen huolellisuuteen laskenut kuin proverbaalisen lehmän häntä. Alussa puin joka ikinen kerta täydet ulkovarusteet, sen jälkeen alkoivat hiljalleen jäädä pitkät alusvaatteet, sillä lyhyessä tepsuttelussa ei ehtinyt tulla yleensä mitenkään ylitsevuotavan kylmä. Tänään jaksoin enää vetää salihousut ja ulkotakin muuten alastoman ruhon niskaan. Pystyin näin ollen jättämään nämä kaksi vaatekappaletta naulakkoon matkalla suoraan sänkyyn palatessa.

Olin itseasiassa viimeisen parin viikon aikana onnistunut ajoittamaan tämän viimeisen lenkityksen niin hyvin, että annoin toisen puoliskoni mieluummin hoitaa aamulenkin ja nukkua itse siinä kohtia hieman pidempään.

Toinen luku

"Se, joka huomaa ongelman"

Huikkasin makuuhuoneen ovesta palaavani kohta ja kutsuin koiran paikalle. Laitoin sille pannan kaulaan, otin taluttimen eteisen naulakosta ja astuin rappukäytävään. En viitsinyt laittaa valoja päälle, sillä osasin jo tien hissiin pilkkopimeässäkin. Tilasin hissien kerrokseeni ja jäin hetkeksi kuuntelemaan jossain ylemmässä kerroksessa olevassa asunnossa tapahtunutta koväänistä riitelyä.

Pohjakerroksessa laitoin taluttimen kiinni pantaan ja kävelin kohti ulko-ovea. Pihan katulamput valaisivat juuri alkanutta lumisadetta. Astuessamme ulos ilmavirta teki ulko-oven avaamisen yllättävän työlääksi. Kylmä viima puhalsi takin helmasta sisään ja sai minut värisemään vilusta.

Lyhyt kävelymatka kylmässä marraskuisessa illassa vajavaisessa vaatetuksessa oli kuitenkin aavistuksen parempi asia, kuin mitä saattoi odottaa. Kirpeä ilma vei hetkeksi pois painavan väsymyksen ja kävelimme metsän laitaan asti. Usutin koiran lähimpään pusikkoon ja käänsin kasvoni kohti taivasta. Yksittäisiä lumihiutaleita satoi hiljalleen, sulaen ja kastellen kasvoni. Huomion palasi takaisin nykyhetkeen koiran kömpiessä pusikosta hangen yli takaisin tielle.

Jatkoimme takaisin kotiinpäin. Kerrostalo ei ollut kaukana, se ei itseasiassa ollut koskaan näköpiiristä lähtenytkään ja hiljalleen hiipivä vilu sai minut jo haikailemaan rappukäytävän lämpöön. Astelin ulko-ovelle ja käännyn odottamaan perässäni hieman heiveröisesti vielä tassuttavaa koiranpentua. Sen saavuttaessa minut tartuin viimein ulko-oven kahvaan. Ovi ei auennut.

Kolmas luku

“Se, joka käsittelee ongelman”

Tiedän monien kertoneen ulko-oven kolahduksen muistuttaneen heitä unohtuneista avaimista. Ongelma vaan oli, ettei minun koskaan tarvinnut aikaisemmin ottaa avaimia, sillä pidin niitä aina ketjussa, joka taas oli kiinni farkuissa. Ja nyt farkut olivat sisällä. Viidennessä kerroksessa. Heti hissini ovelta vasemmalle.

Nyökkäisin ulko-ovea useamman kerran ja katsoin sitten hieman voimattomana ympärilleni. Olin hyvin kaukana mistään, josta olisin voinut saada apua. Istuuduin siihen vähän matkan päähän pihan aidalle miettimään asiaa. Nyt jo taluttimesta irrotettu koira katseli minua pienillä keltaisilla koiran silmillään ja tuli siihen jalkojeni juureen istumaan. Silitin sen laukukasta päätä ja katsoin kelloa. Hämärässä kellon vihreä taustavallo loisti kirkkaana.

“TUE 15 1:02”

Huokasin syvään ja tuijotin kerrostalon läpi jonnekin kaukaisuuteen. Oli niin hiljaista, että saattoi kuulla lumihiutaleiden putoamisen takille. Jossain kaukaa kaasutteli yksinäinen amisauto, ilmeisesti nauttien lumen liukastaman tien tarjoamista sudittelumahdollisuuksista. Ehkä erikoisin tunne oli kuitenkin se, että en kokenut minkäänlaista epätoivoa tai paniikkia. Päinvastoin, tunsin jotenkin olevani vapaa. Vapaa sillä samalla tavalla, kuin jäisi lomakohteeseen ylimääräiseksi päiväksi lentokentän sulkeuduttua tai istumaan rautatieaseman kahvilaan junan hajottua. Näitä hetkiä oli sattunut minulle ennenkin, mutta olin usein ollut liian turhautunut nähdäkseen vapaan hetken tarjoamaa mahdollisuutta viettää täysin ilmaista aikaa edes yksi silmänräpäyksellinen. Tämä oli niistä hetkistä ensimmäinen kuitenkin, jonka tunnistin ennen sen menemistä ohi.

“Tämä on itseasiassa aika hyvä hetki”, sanoin koiralle.

Koira kääntyi katsomaan minuun, kuin olisi halunnut sanoa kertomani olevan varmasti jotain tärkeää, mutta tämä ei ymmärtänyt.

Siinä aidalla istuessani annoin ajatusteni viimein harhailla pois tästä lähiöstä. Muistin, kuinka aikanaan olin usein risteillyt pyörälläni pitkin kaupunkia, etsien jotain tarkoitusta tälle kaikelle. Muistin myös viimein löytäneeni tarkoituksen, toisen ihmisen ja taas menettäneeni sen. Muistin täyttäneeni elämäni työllä, etsien määritelmää itselleni helsinkiläisestä lähiöstä. Ja muistin myös tahattomasti monologiksi muuttuneen keskusteluni laivan siivoojan kanssa.

Nämä menneet tämän hetken edeltäjät tai prototyyppit olivat kaikki oman ajanjaksonsa pieniä helmiä. Hetkiä, jolloin pysähdyin löytäen tietämättäni jotain, jonka pohjalta tulisin pyyhkimään menneen pois ja rakentamaan taas uutta. Mutta tämä hetki oli poikkeuksellinen siitä, että huomasin sen tapahtumahetkellä, en myöhemmin.

Suuren osan elämästäni olin tähän mennessä ajalehtinut paikasta, harrastuksista, ihmisistä ja työpaikoista toiseen. Päätin kysyä tältä muutoksen hetkeltä yhden kysymyksen. Nostin katseeni osittain pilviseen yötaivaaseen. Tähdenlento piirsi hetkellisen viivan taivaankanteen.

Jäin aivan pieneksi hetkeksi sanattomaksi, mutta sain silti sanottua ajatukseni ääneen.

”Mitä helvettiä olen oikein tekemässä täällä?”

Nyt maassa jo nukkumaan ehtinyt koira nosti päänsä etukäpäliensä päältä ja kääntyi katsomaan minua. Sen hengitys höyrysi kylmässä ilmassa ja aivan kuin olisin hetkeksi unohtanut, muistin olevani edelleen kylmissäni. Samassa rappukäytävään tuli valoa.

Neljäs luku

”Se, joka palauttaa arkeen”

Nousin ripeästi aidalta ja lähestyin ovea. Mikäli joku tuli sisään talon toisesta ovesta, olisi minulla mahdollisuus herättää käytävässä kulkijan huomio, ennen kuin tämä ehtisi hissiin. Tarkkailin käytävää, mutta en nähnyt kenenkään tulevan sisälle. Lopulta portaita alas asteli noin parikymppinen tyttö, jonka olin nähnyt joskus satunnaisesti rappukäytävässä. Hän käveli ovelle ja avasi sen.

”Näin sut ikkunasta. Ajattelin, että olet jäänyt ulos”, hän sanoi.

”Joo, avaimet on toisien housujen taskussa”, vastasin ja kävelin käytävään. Pidin hetken ovea vielä auki koiralle.

Tyttö kääntyi ympäri ja käveli takaisin portaita kohti.

”Kiitos sulle ihan sairaasti, olisin varmaan jäänyt tonne ulos”, sanoin hänen peräänsä.

”Eipä mitään. Moi.”

Nousin hissillä takaisin viidenteen kerrokseen ja soitin ovikelloa. Kesti hyvän tovin, ennen kuin ovi avattiin. Puolisoni katseli minua hämmentyneenä.

”Eikö sulla ollu avaimia?”

”Ei. Jäi farkkujen taskuun.”

”Sähän olet ihan kylmettynyt, tule äkkiä peiton alle lämpimään”, hän sanoi.

Otin koiralta pannan pois kaulasta ja katsoin kelloa. Nyt oli reilut 45 minuuttia siitä, kun olin lähtenyt. Menin suoraan peiton alle ihanan lämpimään sänkyyn ja jäin hetkeksi pohtimaan tapahtunutta.

Saisikohan maailmankaikkeudelta koskaan suoraa vastausta kysymykseen?